

KOMENTÁŘ

30. 11. 2021

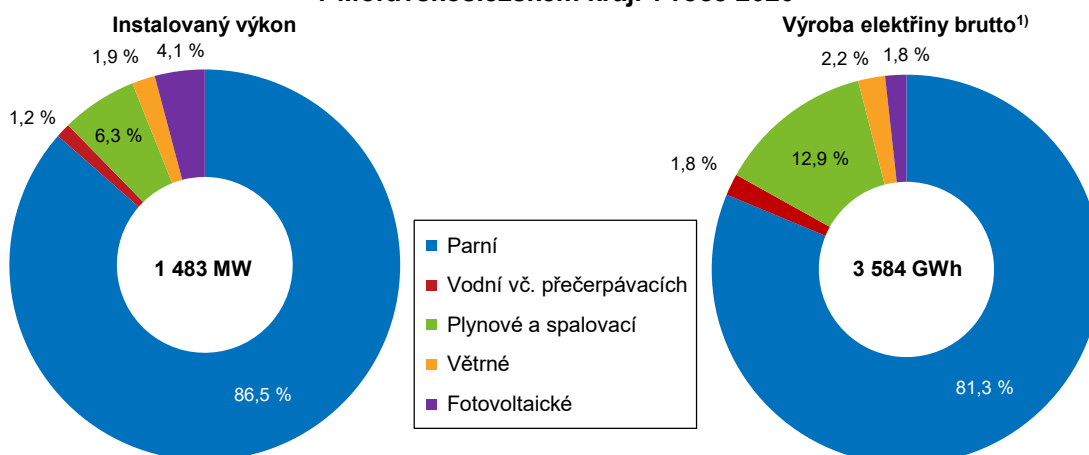
Energetika v Moravskoslezském kraji v roce 2020

Výrobu elektřiny v Moravskoslezském kraji zajišťovaly zejména parní elektrárny. V roce 2020 se na celkové výrobě podílely z více než čtyř pětín. Nejvyšší spotřebu elektrické energie netto měla odvětví průmyslu a domácnosti. V důsledku pandemie covid-19 se v porovnání s předchozím rokem projevila pokles spotřeby elektrické energie v průmyslu. Naopak spotřeba elektrické energie v domácnostech v roce 2020 vzrostla, její zvýšená spotřeba byla ovlivněna distanční výukou žáků a studentů a vyšším počtem zaměstnanců, kteří v důsledku pandemie pracovali z domova. Na spotřebě zemního plynu se nejvíce podíleli velkoobchodatelé, v pořadí druhé byly domácnosti.

K 31. 12. 2020 dosáhl instalovaný výkon elektráren v České republice hodnoty 21 329,6 MW. Nejvyšší podíl 47,2 % na instalovaném výkonu měly parní elektrárny, 20,1 % připadalo na jaderné elektrárny, 9,6 % na fotovoltaické elektrárny, 6,4 % na paroplynové, 5,1 % na vodní, 4,5 % na plynové a spalovací a 1,6 % na větrné elektrárny.

V Moravskoslezském kraji na konci roku 2020 činil instalovaný výkon elektrizační soustavy 1 483,4 MW a jeho podíl na Česku představoval 6,9 %. Ve srovnání s ostatními kraji to byl 5. nejvyšší podíl. Prvenství dlouhodobě patří Ústeckému kraji, instalovaný výkon zde tvořil 24,5 % kapacity České republiky.

Graf 1 Instalovaný výkon a výroba elektřiny podle technologie elektráren v Moravskoslezském kraji v roce 2020

¹⁾ výroba elektřiny brutto = celková výroba elektřiny na svorkách generátorů

Pramen: Energetický regulační úřad

Více než čtyři pětiny instalovaného výkonu elektráren v Moravskoslezském kraji v roce 2020 tvořily parní elektrárny (86,5 %). Na území kraje zaznamenaly nejvyšších hodnot v letech 2015 a 2016, kdy tyto elektrárny zabezpečovaly 89,9 % instalovaného výkonu. Na zbývajícím

KOMENTÁŘ

instalovaném výkonu se podílely elektrárny plynové a spalovací (6,3 %), fotovoltaické (4,1 %), větrné (1,9 %) a vodní (1,2 %).

V České republice bylo v roce 2020 podle předběžných výsledků vyrobeno celkem 81 427,6 GWh elektrické energie. Největší část energie, a to 43,2 %, byla vyrobena v parních elektrárnách. V jaderných elektrárnách bylo vyrobeno 36,9 % energie, 7,4 % připadlo na paroplynové a 4,7 % na plynové a spalovací elektrárny. Ve fotovoltaických elektrárnách bylo vyrobeno 2,7 % energie, na vodní elektrárny připadlo 2,6 % a na větrné 0,9 % vyrobené elektřiny.

Tab. 1 Výroba elektřiny brutto v Moravskoslezském kraji

Pramen: Energetický regulační úřad

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Rozdíl 2020–2015
Výroba elektřiny brutto¹⁾ (GWh)	6 787,1	6 759,5	5 720,8	5 102,7	3 892,4	3 583,8	-3 203,3
podíl na ČR (%)	8,1	8,1	6,6	5,8	4,5	4,4	-3,7
v tom:							
parní elektrárny	6 136,5	6 139,3	5 079,8	4 488,4	3 230,4	2 912,7	-3 223,8
paroplynové elektrárny	-	-	-	-	-	-	x
vodní elektrárny vč. přečerpávacích	50,9	46,2	45,4	49,3	52,2	64,5	13,5
plynové a spalovací elektrárny	478,9	467,6	479,2	447,9	466,8	463,5	-15,4
jaderné elektrárny	-	-	-	-	-	-	x
větrné elektrárny	57,7	47,3	56,8	54,8	78,7	80,3	22,5
fotovoltaické elektrárny	63,1	59,0	59,6	62,2	64,3	62,9	-0,2
Podíl na výrobě elektřiny brutto¹⁾ v kraji (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	x
v tom:							
parní elektrárny	90,4	90,8	88,8	88,0	83,0	81,3	-9,1
paroplynové elektrárny	-	-	-	-	-	-	x
přečerpávacích	0,8	0,7	0,8	1,0	1,3	1,8	1,0
plynové a spalovací elektrárny	7,1	6,9	8,4	8,8	12,0	12,9	5,9
jaderné elektrárny	-	-	-	-	-	-	x
větrné elektrárny	0,9	0,7	1,0	1,1	2,0	2,2	1,4
fotovoltaické elektrárny	0,9	0,9	1,0	1,2	1,7	1,8	0,8

¹⁾ výroba elektřiny brutto = celková výroba elektřiny na svorkách generátorů

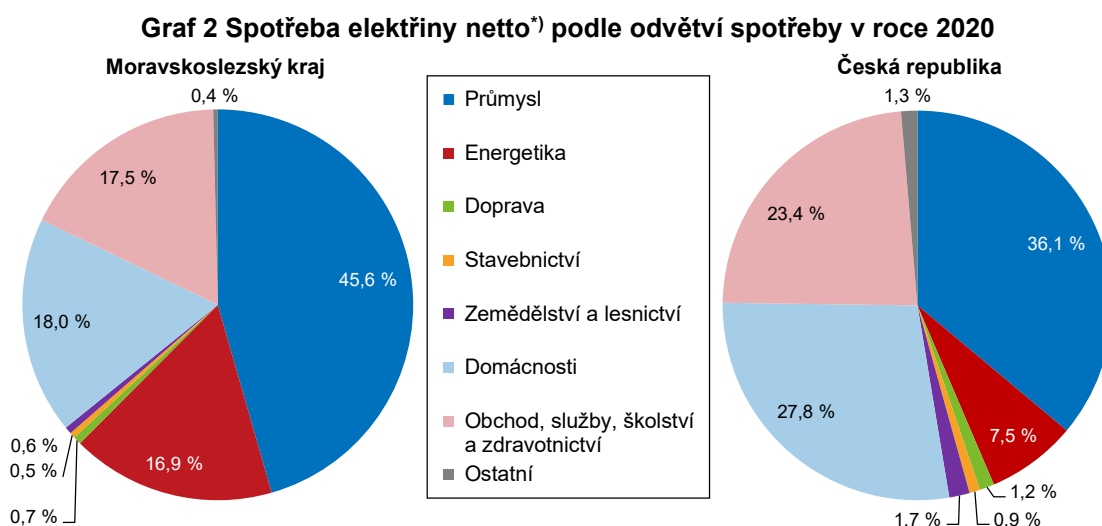
V Moravskoslezském kraji bylo v roce 2020 vyrobeno 3 583,8 GWh elektrické energie, což představovalo pouze 4,4 % z celkově vyrobené energie v Česku. Ve srovnání s ostatními kraji to byl 8. nejnižší podíl. Prvenství dlouhodobě patří Ústeckému kraji, kde bylo vyrobeno 22 996,0 GWh elektřiny (28,2 % výroby Česka). Meziročně se výroba elektřiny v kraji snížila o 7,9 % a to ve všech typech elektráren kromě vodních vč. přečerpávacích a větrných. Nejvyšší meziroční pokles 9,8 % byl zaznamenán v parních elektrárnách, což odpovídalo 317,6 GWh.

V období let 2015 až 2020 bylo v Moravskoslezském kraji vyrobeno nejvíce elektrické energie 6 787,1 GWh v roce 2015, naopak nejméně 3 583,8 GWh v roce 2020. V roce 2020 tak byla výroba elektřiny v porovnání s rokem 2015 nižší téměř o polovinu (-47,2 %).

KOMENTÁŘ

Více než 94 % elektrické energie v roce 2020 bylo v Moravskoslezském kraji vyrobeno v parních a plynových elektrárnách (81,3 %, resp. 12,9 %). Zbývajících necelých 6,0 % elektrické energie bylo vyrobeno v elektrárnách využívajících „obnovitelné zdroje“ – 1,8 % energie vyprodukovaly fotovoltaické elektrárny, 1,8 % vodní elektrárny a 2,2 % větrné elektrárny.

Zatímco na výrobě elektrické energie v Česku v roce 2020 se Moravskoslezský kraj podílel pouze 4,4 %, na její spotřebě to bylo výrazně více, konkrétně 13,6 %. V roce 2020 bylo v Moravskoslezském kraji spotřebováno 7 787,9 GWh elektřiny netto. Meziroční spotřeba elektřiny poklesla o 3,7 % (o 300 GWh). Mezi kraji se jednalo po Středočeském kraji s 8 077,5 GWh o druhou nejvyšší spotřebu.

^{*)} spotřeba elektřiny netto = spotřeba elektřiny v odběrných místech provozovatelů regionálních distribučních soustav + spotřeba subjektů přímo napojených na danou výrobu

Pramen: Energetický regulační úřad

Z hlediska odvětvové struktury se na krajské spotřebě elektřiny netto nejvíce podílel průmysl (45,6 %), dále následovaly domácnosti (18,0 %) a obchod, služby, školství a zdravotnictví (17,5 %). Meziročně se spotřeba elektřiny snížila v odvětví průmyslu o 28,5 GWh, v odvětví obchodu, služeb, školství a zdravotnictví o 115,2 GWh, ale naopak v odvětví domácnosti vzrostla o 60,7 GWh. Naznačené změny u spotřeby elektrické energie v průmyslu souvisely s pandemickou situací covid-19 a přijatými ochrannými opatřeními.

Spotřeba elektřiny netto v domácnostech na 1 obyvatele v Moravskoslezském kraji v roce 2020 dosáhla 1 168,6 kWh, v porovnání s loňským rokem vzrostla o 4,5 % (o 55 kWh). Zvýšená spotřeba elektrické energie v domácnostech byla ovlivněna vyšším počtem žáků a studentů na distanční výuce a zaměstnanců, kteří v důsledku pandemie pracovali z domova. Ve spotřebě elektřiny netto v domácnostech na 1 obyvatele se v mezikrajském porovnání umístil Moravskoslezský kraj na druhém nejnižším místě. V rámci všech krajů dosáhl v tomto ukazateli

KOMENTÁŘ

nejvyšší spotřeby kraj Středočeský (2 100,3 kWh) a naopak nejnižší spotřeby Hl. město Praha (1 118,1 kWh). V porovnání s republikovým průměrem (1 492,8 kWh) byla spotřeba elektřiny netto v domácnostech na 1 obyvatele v Moravskoslezském kraji nižší o 324,3 kWh.

Tab. 2 Spotřeba elektřiny netto v Moravskoslezském kraji

Pramen: Energetický regulační úřad

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Rozdíl 2020–2015
Spotřeba elektřiny netto¹⁾ podle odvětví (GWh)	7 649,4	7 996,6	7 999,8	8 189,8	8 087,6	7 787,9	138,5
podíl na ČR (%)	13,5	13,9	13,6	13,8	13,6	13,6	0,0
v tom:							
průmysl	3 733,6	3 675,2	3 730,1	3 766,9	3 575,9	3 547,5	-186,2
energetika	613,2	938,0	1 317,6	1 472,1	1 532,0	1 317,0	703,8
doprava	341,6	355,5	52,3	53,3	53,8	52,0	-289,6
stavebnictví	28,8	27,9	48,1	50,5	45,4	36,4	7,5
zemědělství a lesnictví	30,9	30,4	51,6	51,3	48,8	45,6	14,8
domácnosti	1 267,3	1 321,3	1 342,9	1 333,9	1 338,1	1 398,8	131,6
obchod, služby, školství a zdravotnictví	1 629,1	1 640,7	1 446,9	1 456,1	1 476,6	1 361,4	-267,8
ostatní	4,8	7,8	10,4	5,5	17,0	29,2	24,4
Spotřeba elektřiny v domácnostech na 1 obyvatele (kWh)	1 042,9	1 090,7	1 112,2	1 107,6	1 113,8	1 168,6	125,7
Podíl na spotřebě elektřiny netto¹⁾ v kraji (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	x
v tom:							
průmysl	48,8	46,0	46,6	46,0	44,2	45,6	-3,3
energetika	8,0	11,7	16,5	18,0	18,9	16,9	8,9
doprava	4,5	4,4	0,7	0,7	0,7	0,7	-3,8
stavebnictví	0,4	0,3	0,6	0,6	0,6	0,5	0,1
zemědělství a lesnictví	0,4	0,4	0,6	0,6	0,6	0,6	0,2
domácnosti	16,6	16,5	16,8	16,3	16,5	18,0	1,4
obchod, služby, školství a zdravotnictví	21,3	20,5	18,1	17,8	18,3	17,5	-3,8
ostatní	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,4	0,3

¹⁾ spotřeba elektřiny netto = spotřeba elektřiny v odběrných místech provozovatelů regionálních distribučních soustav + spotřeba subjektů přímo napojených na danou výrobu

V období 2015 až 2020 s výjimkou roku 2018 spotřeba elektrické energie v domácnostech na 1 obyvatele pravidelně narůstala. V roce 2020 se v porovnání s rokem 2015 zvýšila tato spotřeba o 125,7 kWh, tj. zvýšení o 12,1 %.

Více než 379 tisíc zákazníků v Moravskoslezském kraji v roce 2020 spotřebovalo přibližně 881 milionu metrů krychlových zemního plynu, meziročně se tak jeho spotřeba mírně snížila o 10,6 milionu metrů krychlových, tj. o 1,2 %. Velkoobdobatelé, kterých bylo v Moravskoslezském kraji na konci roku 2020 celkem 173, spotřebovali 475,5 milionu m³ plynu, což představovalo 54,0 % krajské spotřeby. Druhým největším spotřebitelem plynu byly domácnosti. Celkem

KOMENTÁŘ

360,3 tisíc domácností odebralo 231,5 milionu m³ plynu, což odpovídalo 26,3 % krajské spotřeby.

Nejvýraznější meziroční pokles ve spotřebě plynu o 7,7 % byl zaznamenán v případě maloodběratelů, spotřeba plynu velkooodběratelů poklesla o 2,7 % a středních odběratelů o 3,4 %. Spotřeba zemního plynu naopak vzrostla v domácnostech, a to o 5,0 % a plnicích stanic CNG o 9,8 %.

Tab. 3 Spotřeba zemního plynu^{*)} v Moravskoslezském kraji

Pramen: Energetický regulační úřad

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Rozdíl 2020–2015
Spotřeba zemního plynu (tis. m³)	868 289	915 823	910 990	878 002	891 751	881 164	12 875
podíl na ČR (%)	11,6	11,2	10,8	10,9	10,6	10,3	-1,3
v tom:							
velkooodběratelé	495 164	506 678	402 165	474 540	488 933	475 516	-19 648
střední odběratelé	56 929	57 847	135 517	53 634	54 697	52 822	-4 107
maloodběratelé	95 220	105 532	113 324	102 425	108 082	99 776	4 556
domácnosti	220 976	245 766	248 172	233 256	220 432	231 514	10 538
plnicí stanice CNG ¹⁾	-	-	11 813	14 147	19 607	21 536	x
Spotřeba zem. plynu v domácnostech na 1 odběratele (m³)	602,1	670,9	679,5	641,0	608,2	642,5	40,4
Podíl na spotřebě zemního plynu v kraji (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	x
v tom:							
velkooodběratelé	57,0	55,3	44,1	54,0	54,8	54,0	-3,1
střední odběratelé	6,6	6,3	14,9	6,1	6,1	6,0	-0,6
maloodběratelé	11,0	11,5	12,4	11,7	12,1	11,3	0,4
domácnosti	25,4	26,8	27,2	26,6	24,7	26,3	0,8
plnicí stanice CNG ¹⁾	-	-	1,3	1,6	2,2	2,4	x

^{*)} spotřeba zemního plynu představuje objem zemního plynu dodaného konečným zákazníkům

¹⁾ plnicí stanice stlačeného zemního plynu (CNG) jsou samostatně sledovány od roku 2017, předtím byly zahrnuty v ostatních

Nejvyšší podíly spotřeby zemního plynu z celkové spotřeby v Česku byly zaznamenány v Ústeckém (16,7 %) a Středočeském kraji (12,8 %). Moravskoslezský kraj, který se na celkové spotřebě zemního plynu v České republice podílel 10,3 %, se v mezikrajském porovnání umístil na čtvrtém místě. Nejvyšší průměrnou spotřebu zemního plynu na 1 zákazníka (68,5 MWh) vykazoval Ústecký kraj. V Moravskoslezském kraji dosáhla průměrná spotřeba zemního plynu na 1 zákazníka 2 323 m³ a tím se kraj v rámci mezikrajského srovnání umístil na třetím nejnižším místě.

Spotřeba zemního plynu v domácnostech na 1 odběratele byla nejvyšší v krajích Středočeském (1 136 m³) a Jihomoravském (1 054 m³). V Moravskoslezském kraji činila tato spotřeba 643 m³ mezi kraji vykázal nižší spotřebu pouze Karlovarský kraj. Oproti roku 2019 byla průměrná spotřeba v domácnostech na 1 odběratele o 34,3 m³ vyšší (nárůst o 5,6 %).

KOMENTÁŘ

Pozn.:

Celková výroba elektřiny brutto představuje celkovou výrobu elektřiny na svorkách generátorů.

Celková spotřeba elektřiny netto představuje spotřebu elektřiny v odběrných místech provozovatelů regionálních distribučních soustav a spotřebu subjektů přímo napojených na danou výrobu.

Spotřeba zemního plynu představuje objem zemního plynu dodaného konečným zákazníkům, který nezahrnuje vlastní spotřebu při distribuci, ztráty, změnu akumulace v distribučních soustavách a vlastní spotřebu výrobců plynu při jeho těžbě a plyn určený pro pohon kompresních sanic v přepravní soustavě. Tyto hodnoty není možné členit do krajů.

Kontakt:

Patrik Szabo

Krajská správa ČSÚ v Ostravě

Tel.: 595 131 220

E-mail: patrik.szabo@czso.cz